



Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Ειδική συνεδρίαση 15^{ης} Ιουλίου 2022

Ωρα έναρξης: 11.07 π.μ.

Αρ. 38

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έντιμες κυρίες και έντιμοι κύριοι υπουργοί,

Αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητές συναδέλφισσες,

Ημέρα μνήμης, τιμής, καταδίκης, υπόμνησης, αλλά και αποτίμησης η σημερινή. Μας φέρνει εδώ με μοναδικό θέμα στην ημερήσια διάταξη τις μαύρες επτετείες του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

Παρακαλώ όλες και όλους να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σήμερα σε ειδική συνεδρία της ολομέλειας, για να καταδικάσει το διπλό έγκλημα που διαπράχθηκε σε βάρος του λαού και του τόπου μας, να αποτίσει φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης σε αυτές και αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία της Κύπρου, τη δημοκρατία, την προστασία της νομιμότητας και της συνταγματικής τάξης.

Την ίδια όμως στιγμή η ιστορική μνήμη, ανακαλώντας το παρελθόν, μας φέρνει σε τούτες τις κρίσιμες ώρες αντιμέτωπες και αντιμέτωπους και με τα λάθη μας. Επιτάσσει να αναμετρηθούμε με το παρόν και το μέλλον, να αναλογιστούμε αν διαχρονικά η καταδίκη του εγκλήματος και η οφειλόμενη τιμή στους νεκρούς, σε όσες και όσους υπέφεραν και εξακολουθούν να υποφέρουν διολισθαίνει προς μια διαδικασία επανάληψης και διαιώνισης του παλιού κακού και διχαστικού εαυτού μας, αντί να παραδειγματίζει και να σφυρηλατεί την ενότητα, δημιουργώντας ελπιδοφόρα προοπτική για τις νέες και τους νέους μας.

Οι σειρήνες που ήχησαν σήμερα, αναδύοντας στη μνήμη τον όλεθρο και την καταστροφή, επιβάλλεται να αποτελέσουν εγερτήριο συνείδησης και να λειτουργήσουν αποτρεπτικά στην υποδαύλιση νοσηρών καταστάσεων και την καλλιέργεια κουλτούρας διχασμού.

15 Ιουλίου, 20 Ιουλίου, 14 Αυγούστου. Κάθε ημερομηνία ανοιχτή πληγή που αιμορραγεί εδώ και σαράντα οκτώ χρόνια. Εγκλήματα χωρίς τιμωρία, χωρίς δικαίωση. Απαρχή των δεινών το προδοτικό πραξικόπημα της

χούντας των συνταγματαρχών και των συνεργατών τους, το οποίο έδωσε στην Τουρκία την αφορμή που χρόνια αναζητούσε, για να εφαρμόσει τα έκνομα επεκτατικά της σχέδια εις βάρος της Κύπρου. Με πρόσχημα την αποκατάσταση της έννομης τάξης εισέβαλε στο νησί καταλαμβάνοντας το 37% της επικράτειάς του, σκορπώντας τον θάνατο, την οδύνη και εισάγοντας βίαια στην καθημερινότητά μας την έννοια της απώλειας: πρόσφυγες, εγκλωβισμένοι, αγνοούμενοι.

Άνθρωποι ξεριζωμένοι διάσπαρτοι σε κάθε γωνιά της ελεύθερης Κύπρου ζουν με τον άσβεστο πόθο να επιστρέψουν στη γη τους. Υπομένουν καρτερικά στερήσεις και κακουχίες, εξακολουθώντας να φυλάνε ηρωικά τις δικές τους Θερμοπύλες. Και η πιο τραγική πτυχή; Αυτές και αυτοί που ακόμη περιμένουν, που βιώνουν το αδιανόητο, αιχμάλωτοι στο σκοτάδι της άγνοιας. Γονείς, σύζυγοι, αδέρφια, παιδιά. Γι' αυτούς δεν υπάρχουν οστά, για να κηδέψουν. Δεν υπάρχουν τάφοι, για να θρηνήσουν. Δεν μπορούν να τελέσουν μνημόσυνα για τους αγαπημένους τους. Και είναι δικαίωμά τους να ξέρουν τι απέγιναν οι άνθρωποί τους, να θάψουν τους νεκρούς τους. Κατάφωρη καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων κοντά μισό αιώνα.

Εποικισμός, κατοχικά στρατεύματα, μονομερείς έκνομες ενέργειες· όλα διακριτά στον χάρτη της Κύπρου και η Λευκωσία να παραμένει η μοναδική μοιρασμένη πρωτεύουσα ευρωπαϊκού κράτους, στην Αμμόχωστο να επιχειρούνται νέα τετελεσμένα, στα κατεχόμενα εδάφη μας να συντελείται ανελέητη καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και τελευταίος τακτικισμός η απειλή για προσάρτηση των κατεχόμενων εδαφών μας στην Τουρκία.

Η Τουρκία καθημερινά συνεχίζει απροκάλυπτα και απτόητη τις εντάσεις προσπαθώντας να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα σε θάλασσα και στεριά. Επιβουλεύεται συνεχώς ξένη ιδιοκτησία και με το όραμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» καιροφυλακτεί, προκαλεί, προσβάλλει κάθε αρχή νομιμότητας.

Καταστρατηγώντας πλήρως τις αρχές του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δίκαιου, η Άγκυρα συνεχίζει την προκλητική συμπεριφορά της παραβιάζοντας την αποκλειστική οικονομική ζώνη, σφετεριζόμενη βασικά και απαράγραπτα δικαιώματα, προβαίνοντας την ίδια στιγμή σε έκνομες ενέργειες που αποσκοπούν στον πλήρη εποικισμό της περικλειστής περιοχής της Αμμοχώστου, στη δημιουργία στρατιωτικής και ναυτικής βάσης στην κατεχόμενη Καρπασία, στην απειλή για προσάρτηση των κατεχόμενων εδαφών μας.

Ο Τούρκος Πρόεδρος χρησιμοποιεί ως πάγια πολιτική τη ρητορική διχόνοιας, προτάσσοντας, σε πλήρη συντονισμό με την τουρκοκυπριακή ηγεσία, τη λύση δύο κρατών, στηριγμένη στην κυριαρχική ισότητα, μη επιδεικνύοντας την παραμικρή θέληση για εξεύρεση βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό ούτε τη συνέχιση της όποιας προσπάθειας, αφού και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που προτάθηκαν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας απορρίφθηκαν a priori.

Βιώσιμη λύση είναι μόνο η λύση που θα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του λαού μας, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων.

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Απέναντι στις σημερινές κρίσιμες συγκυρίες που προκύπτουν καταιγιστικές στην παγκόσμια γεωπολιτική σκηνή, επιβάλλεται να λειτουργήσουμε μέσα από τη σύμπνοια, την ενότητα και τη συλλογικότητα σε όλα τα επίπεδα, προβάλλοντας τα δίκαια αιτήματά μας. Επιβάλλεται διαρκής αγώνας για να κερδίσουμε το αυτονόητο, την απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας, καθώς και τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των νόμιμων κατοίκων της. Χρειάζεται να επιστρατεύσουμε όλη την επιμονή μας για άσκηση πιέσεων από την ευρωπαϊκή και διεθνή κοινότητα προς την Άγκυρα, για να αποτραπούν οι τουρκοί επεκτατισμοί και οι κατάφωρες παραβιάσεις, αλλά και να δοθούν επιτέλους απαντήσεις σε αυτούς τους ανθρώπους που ακόμη περιμένουν, δίνοντας πρόσβαση σε στρατιωτικά αρχεία στη Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους, ώστε να ολοκληρωθούν οι εκταφές σε στρατιωτικές ζώνες.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων, δε θα πάψουμε στιγμή να αγωνιζόμαστε αξιοποιώντας στο μέγιστο κάθε ευρωπαϊκό και διεθνές βήμα που μας προσφέρεται μέσα από την ενίσχυση διμερών και πολυμερών σχέσεων, αλλά και την ενδυνάμωση της κοινοβουλευτικής διπλωματίας, καλώντας παράλληλα την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει ενεργότερο ρόλο στη διαδικασία, για να μην είναι η Κύπρος το μοναδικό ευρωπαϊκό κράτος που τελεί υπό καθεστώς κατοχής. Οι εταίροι μας επιβάλλεται να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων, να σταθούν στο πλάι μας, υψώνοντας ασπίδα στις τουρκικές επιβουλές για την προάσπιση του Διεθνούς Δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως δυναμικά έγινε και στην περίπτωση της Ουκρανίας. Ως Ευρωπαίοι πολίτες, ζητάμε να επικρατήσουν στο νησί μας συνθήκες ασφάλειας και αξιοπρέπειας. Καλούμε τη διεθνή κοινότητα να ασκήσει πιέσεις στην Άγκυρα, ώστε να σεβαστεί την κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, να τερματίσει τις παράνομες μεθοδεύσεις της και να σεβαστεί τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες.

Ως Βουλή και ως πολιτεία, δε θα κουραστούμε να καταδικάζουμε το δίδυμο έγκλημα εις βάρος της πατρίδας μας το καλοκαίρι του 1974, τη συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή και την εντεινόμενη επεκτατική πολιτική

της Άγκυρας, την προσπάθεια δημιουργίας νέων τετελεσμένων τόσο επί του εδάφους όσο και στο διαπραγματευτικό πλαίσιο.

Αυτό, κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, συνιστά αυτόνομη υποχρέωσή μας ως πολιτικής ηγεσίας. Το πιο δύσκολο ωστόσο και συνάμα το πιο καθοριστικό για το μέλλον μας είναι η υπόσχεση που οφείλουμε στους ήρωες και στα θύματα της τουρκικής θηριωδίας, αλλά κυρίως στις μελλοντικές γενιές. Να καταφέρουμε να αφήσουμε πίσω μας φαντάσματα και σκιές του παρελθόντος και μέσα από τη σύμπλευση και την ενότητα να προασπίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα και να δημιουργήσουμε νέες προοπτικές, που θα οδηγήσουν στην επανένωση και στην απελευθέρωση της πατρίδας μας.

Φίλες και φίλοι,

Ιδιαίτερα σήμερα που οι διεθνείς ισορροπίες προβάλλουν επικίνδυνες όσο ποτέ άλλοτε η ενότητα είναι θέμα εθνικής επιβίωσης και ο μόνος τρόπος για να το πετύχουμε είναι να απαλλαχθούμε από τα βαρίδια της διχόνοιας και του διχασμού.

Έχουμε κουράσει. Η νέα γενιά μάς γυρίζει την πλάτη όχι γιατί αδιαφορεί για τα δίκαια του λαού μας - αλίμονο εάν υποτιμήσουμε τους νέους ανθρώπους- αλλά γιατί έχει κουραστεί από το κλίμα της αντιπαράθεσης, των αντεγκλήσεων, αλλά και πολλές φορές την εμμονική προσκόλληση στο παρελθόν για λόγους μικροπολιτικής. Ο κόσμος γύρω μας αλλάζει και επιβάλλεται να αλλάξουμε μαζί του. Να εκσυγχρονίσουμε τον πολιτικό λόγο, να απεγκλωβιστούμε από διχαστικούς τακτικισμούς, να δούμε τα πράγματα έξω απ' το στενό περίγραμμα των σκοπιμοτήτων. Οφείλουμε να δημιουργήσουμε προοπτική και να δώσουμε ελπίδα στα παιδιά μας. Να τους δώσουμε ένα όραμα ξεκάθαρο χωρίς παρενθέσεις και αγκυλώσεις, όραμα, για να αγωνιστούν μέχρι την τελική δικαίωση για μια πατρίδα ενωμένη, ελεύθερη, ειρηνική και ευημερούσα.

Αυτό το μέλλον αξίζει στον τόπο μας! Αυτό το μέλλον δε θα πάσουμε στιγμή να οραματιζόμαστε για εμάς και τα παιδιά μας.

Σας ευχαριστώ και καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου για τη δική του ομιλία.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι επέτειοι δεν προσφέρονται για πολλά λόγια. Ιδιαίτερα όταν οι επέτειοι είναι μαύρες, όπως η μαύρη επέτειος του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής. Τιμούμε τους αγωνιστές της Κυπριακής Δημοκρατίας για την προάσπιση της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και όσους αντιστάθηκαν στη βάρβαρη τούρκικη εισβολή. Καταδικάζουμε το άφρον και προδοτικό πραξικόπημα που έδωσε την ευκαιρία στην Τουρκία να εισβάλει στην Κύπρο. Καταδικάζουμε με τον πιο έντονο τρόπο την τουρκική εισβολή.

Είπα ότι οι μαύρες επέτειοι δεν προσφέρονται για πολλά λόγια. Όμως, ας ανασκοπήσουμε το παρελθόν, ας αξιολογήσουμε το παρόν και ας προδιαγράψουμε το μέλλον της πατρίδας μας. Ανασκοπώντας το παρελθόν, το συμπέρασμα είναι ένα: Ο ελληνισμός διχασμένος έζησε εθνικές συμφορές και τραγωδίες. Η χώρα μας σαράντα οκτώ τόσα χρόνια είναι υπό κατοχή. Να αξιολογήσουμε το παρόν, πως χρειαζόμαστε ενότητα. Να μην επιτρέψουμε ξανά το σαράκι της εθνικής διχόνοιας να μπει ανάμεσά μας. Αλλά και με σωφροσύνη και σύνεση να προδιαγράψουμε το αύριο για την πατρίδα μας. Και δεν υπάρχει άλλος δρόμος από το να επιδιώκουμε καθημερινά να σπάσουμε το αδιέξοδο εξαιτίας της τουρκικής προκλητικότητας. Μόνο έτσι και μέσα από τον διάλογο, θα μπορέσουμε στο συμφωνημένο πλαίσιο να επιτύχουμε να επανενώσουμε τη μοιρασμένη μας πατρίδα χωρίς κατοχικούς στρατούς, χωρίς ξένους εγγυητές.

Αιωνία η μνήμη όσων έδωσαν τη ζωή τους για την υπεράσπιση της δημοκρατίας στον τόπο μας και όσους έδωσαν τη ζωή τους για την υπεράσπιση της ελευθερίας της πατρίδας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Παρακαλώ τώρα τον γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Στέφανο Στεφάνου να καταθέσει τη δική του ομιλία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο άκουσμα της σειρήνας σήμερα το πρωί, που κάθε χρόνο ηχεί, για να θυμίζει την ώρα έναρξης του προδοτικού πραξικοπήματος της χούντας των Αθηνών και της ΕΟΚΑ Β΄ εναντίον του Μακαρίου, οι εφιαλτικές μνήμες επανέρχονται με ένταση.

Παιδί τότε, στα εννιά και κάτι χρόνια, έζησα τις εξελίξεις με πολύ έντονο τρόπο· τις έζησα μέσα από τις συζητήσεις των μεγαλύτερων, αλλά και μέσα από τις δικές μου προσωπικές εμπειρίες. Δύο είναι τα περιστατικά που πολύ έντονα έχουν αποτυπωθεί στο μυαλό μου: Το πρώτο, όταν ήρθαν Κύπριοι πραξικοπηματίες στο σπίτι και συνέλαβαν τον πατέρα μου. Και αργότερα, όταν ήρθαν ξανά και το έκαναν φύλλο και φτερό, αναζητώντας όπλα. Έκλεψαν αυτοί τα καλάσνικοφ και τα γύρευαν σε άλλους. Το δεύτερο περιστατικό, όταν παρακολουθούσα τα τουρκικά μεταγωγικά αεροπλάνα να υπερίπτανται του Γερολάκκου και ακολούθως να ρίχνουν τους αλεξιπτωτιστές-εισβολείς στην περιοχή Κιόνελη-Αγύρτας χωρίς να πέσει κανένας πυροβολισμός. Ήταν το μαύρο πρωινό της 20^{ης} Ιουλίου του 1974.

Αυτά τα περιστατικά κυριαρχούν στη μνήμη μου και θα με στοιχειώνουν μέχρι την τελευταία μου πνοή. Μαζί με τις θύμησες του τσουβαλιάσματος μας σε ένα φορτηγό, φεύγοντας άρον άρον από το χωριό, για να αναζητήσουμε ασφαλέστερο μέρος. Προσωρινά μείναμε στην Ορούντα, πρώτο σταθμό της οδύσειάς μας, η οποία μετά από δύο χρόνια κατέληξε στη Δευτέρα με την προσδοκία ότι σύντομα θα επιστρέφαμε πίσω.

Θυμάμαι το σύνθημα που ξεχώριζε στα τότε μαζικά συλλαλητήρια: «Όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους». Σαράντα οκτώ χρόνια μετά, σχεδόν μισός αιώνας, κανένας δεν επέστρεψε στο σπίτι του και το Κυπριακό βρίσκεται στη χειρότερή του φάση, ένα βήμα πριν από την οριστική διχοτόμηση και με την πλευρά μας να θεωρείται από τον διεθνή παράγοντα συνυπεύθυνη για το παρατεταμένο αδιέξοδο.

Κάποιοι ακόμα και σήμερα έχουν την ψευδαίσθηση ότι ο χρόνος εργάζεται υπέρ της πλευράς μας την ώρα που η Τουρκία τον εκμεταλλεύεται, για να φέρνει πιο κοντά την οριστική διχοτόμηση. Κάποιοι ακόμα πιστεύουν ότι πρέπει να περιμένουμε, αντί να αναλάβουμε την πρωτοβουλία των κινήσεων.

Στην πολιτική όμως αυτό που έχει καθοριστική σημασία είναι το αποτέλεσμα κι όχι οι προθέσεις. Την ιστορία τη γράφουν οι πράξεις και όχι τα διάφορα «αν». Αυτό το αξίωμα της πολιτικής πολλές φορές το παραγνωρίσαμε. Πολλές φορές παραδοθήκαμε στον λαϊκισμό, στον εθνικισμό και στην πατριδοκαπηλία, με αποτέλεσμα να ακολουθούμε λανθασμένη πορεία ή να μην αξιοποιούμε κατάλληλα ιστορικές δυνατότητες και ευκαιρίες που διαγράφονταν ενώπιόν μας.

Σε αρκετές περιπτώσεις προκρίναμε τις βολικές ψευδαισθήσεις και όχι τον δύσκολο ρεαλισμό που βεβαίως στηρίζεται σε αρχές. Προτιμήσαμε τα συνθήματα παρά τον ορθολογισμό. Μιλούμε για τις ευθύνες και τα εγκλήματα της Τουρκίας, που ασφαλώς υπάρχουν και είναι βαρύτατα, αλλά παραγνωρίζουμε τις δικές μας ευθύνες και εγκλήματα δικών μας -ναι, και εγκλήματα δικών μας- τα οποία κρύψαμε σε λευκές σελίδες της ιστορίας μας.

Γνωρίζω ότι κάποιοι στο άκουσμα αυτής της τοποθέτησης πάλι θα αρχίσουν τα γνωστά: Ότι με αυτό τον τρόπο ξεπλύνουμε τα εγκλήματα της Τουρκίας και αθωνούμε τις ανομίες της σε βάρος της Κύπρου και του λαού μας. Είμαι ο τελευταίος που θα αποδεχόταν τον συμψηφισμό και την εξίσωση των μαζικών εγκλημάτων ενός κράτους, της Τουρκίας, και προπαντός της εισβολής της στην Κύπρο με όσα έκαναν πρόσωπα, ακροδεξιό σοβινιστές, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, σε βάρος συμπατριωτών μας. Ασφαλώς και δεν είναι το ίδιο!

Κάποια στιγμή όμως, ως πολιτική ηγεσία, θα πρέπει να βρούμε τη γενναιότητα να μιλήσουμε για τα λάθη της πλευράς μας και τα εγκλήματα των δικών μας ακροδεξιών φανατικών, και το 1963-1964 και το 1974. Είναι το χρέος μας απέναντι στην ιστορία, αν στ' αλήθεια θέλουμε να διδαχτούμε από το παρελθόν, για να διασφαλίσουμε ένα ειρηνικό μέλλον για τα παιδιά μας. Άλλωστε, χάνουμε διεθνώς αξιοπιστία παρά κερδίζουμε με το να μην κάνουμε παραδοχές αδιάψευστων γεγονότων που ούτως ή άλλως γνωρίζει πολύ καλά η διεθνής κοινότητα.

Η ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί ένα οδοιπορικό που πολλές φορές γράφτηκε ως αποτέλεσμα της κατίσχυσης του ευκαίσιου επί του επικτού. Όπως έγινε, για παράδειγμα, στα πρώτα, πολύ δύσκολα, χρόνια της ανεξαρτησίας, που, αντί να στηριχθεί το ανεξάρτητο δικαιοδικό κράτος, υποσκάφθηκε με την ψευδαίσθηση ότι θα πετύχουμε την ένωση. Έτσι, η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή ηγεσία βρήκαν ανέλπιστα συμμάχους στην προώθηση του στόχου για διχοτόμηση. Ή όπως έγινε στην περίοδο που ακολούθησε των διακοινοτικών συγκρούσεων του '63-'64, που θεωρήθηκε ότι ήταν η ευκαιρία, για να κτιστεί η ένωση από τα κάτω.

Ακόμα κι όταν επίσημα τερματίστηκε η πολιτική του ευκαίσιου, πολύ λίγα άλλαξαν στην πολιτική ρητορική και πράξη. Ο στόχος της ένωσης στην πραγματικότητα δεν είχε εγκαταλειφθεί, η θεωρία του «εθνικού κέντρου» εξακολουθούσε να καθορίζει τις πολιτικές εξελίξεις, ακόμα και με τη χούντα στην Ελλάδα. Το πραξικόπημα γιορταζόταν ως «εθνοσωτήριος επανάσταση» στα εθνικόφρονα σωματεία και η δεξιά παράταξη έστειλε συγχαρητήριες επιστολές σε κάθε επέτειο της 21^{ης} Απριλίου. Την ίδια περίοδο εμφανίστηκαν στο προσκήνιο ακροδεξιές οργανώσεις, αρχικά το Εθνικό Μέτωπο και ακολούθως η ΕΟΚΑ Β΄ του Γρίβα, που με τη βία επιχειρήσαν να επιβάλουν την ένωση. Αντί την ένωση όμως, με τις προδοτικές πράξεις τους, έφεραν τον Αττίλα

στην Κύπρο. Καθόλου δεν παραγνωρίζουμε τις έξωθεν συνωμοσίες, κατεξοχήν νατοϊκές, οι οποίες βέβαια διευκολύνονταν αφάνταστα από τις άνομες πράξεις των ακροδεξιών και στις δύο κοινότητες.

Το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται ποτέ να αποδεχτεί να μπουν στο ίδιο τσουβάλι θύτες και θύματα, στην ίδια γραμμή οι πραξικοπηματίες με τους υπερασπιστές της δημοκρατίας. Δεν πρόκειται ποτέ να αποδεχθεί παραγραφή των βαρύτατων ευθυνών και της προδοσίας που διαπράχθηκε σε βάρος του λαού μας, υιοθετώντας ανιστόρητες προσεγγίσεις περί βίας και αντιβίας, ούτε πρόκειται ποτέ να αποδεχθεί την παραχάραξη της ιστορίας, τιμώντας ανθρώπους που φέρουν βαρύτατες ευθύνες για την τουρκική εισβολή. Μιλώ για τον Γρίβα. Κι ας μη λεχθεί εδώ και πάλι ότι ο Γρίβας πέθανε πριν γίνει το πραξικόπημα, γιατί τα σχέδια πραξικοπήματος φέρουν τη δική του υπογραφή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όλοι λέμε ότι η ιστορία διδάσκει, για να οριοθετούμε την πορεία μας προς το μέλλον. Ναι, η ιστορία μπορεί να διδάξει, αλλά μόνο όταν σωστά, ολοκληρωμένα και αντικειμενικά γράφεται και ερμηνεύεται. Μόνο έτσι γίνεται σωστός οδοδείκτης. Στο φόντο των οδυνηρών και επικίνδυνων εξελίξεων που επισυμβαίνουν στη χώρα μας οπωσδήποτε πρέπει να κοιτάζουμε πίσω στην ιστορία μας, για να αποφασίσουμε πώς θα πάμε μπροστά. Πρώτα απ' όλα, πρέπει οριστικά και αμετάκλητα να εγκαταλείψουμε τις ψευδαισθήσεις, να εγκαταλείψουμε τον λαϊκισμό και με μεγάλη αίσθηση ευθύνης να αναλογιστούμε σε ποια αχαρτογράφητα νερά μπαίνουμε με τη διχοτόμηση να παγιώνεται.

Συνήθως, ερίζουμε για το ποιος έχει τις περισσότερες ευθύνες και ποιος τις λιγότερες, για να φτάσουμε μέχρι εδώ. Έχω σαφή άποψη, αλλά δε θα ασχοληθώ με τον καταμερισμό ευθυνών και δε θα το κάνω, γιατί θέλω να επικεντρώσουμε την προσοχή μας στο τι πρέπει να κάνουμε απ' εδώ και μπρος, για να προλάβουμε τις αρνητικές και καταστροφικές εξελίξεις.

Ως πολιτική ηγεσία, πρέπει να αντιληφθούμε τους μεγάλους κινδύνους της διχοτόμησης, τους κινδύνους από τη συνέχιση της παρουσίας των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων, από τη μετατροπή τη γραμμής κατάπαυσης του πυρός σε σκληρά σύνορα με την Τουρκία. Από την τουρκοποίηση των κατεχομένων και την εξαφάνιση της τουρκοκυπριακής κοινότητας, που είναι ο φυσικός μας σύμμαχος στην προσπάθεια για απελευθέρωση και επανένωση.

Η κρισιμότητα των στιγμών δεν καθορίζεται μόνο από την επιθετικότητα της Τουρκίας και την πρόκληση νέων τετελεσμένων στην κυπριακή ΑΟΖ και στην Αμμόχωστο. Καθορίζεται από το γεγονός ότι η συνέχιση της εκκρεμότητας μας εμποδίζει να ασκήσουμε κυριαρχικά μας δικαιώματα. Η κρισιμότητα των στιγμών καθορίζεται και από το γεγονός ότι ο διεθνής παράγοντας, ο ίδιος ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών όχι μόνο τηρεί ίσες αποστάσεις ενώπιον της προκλητικής στάσης της Τουρκίας, αλλά δεν αναφέρεται πλέον στη συμφωνημένη βάση και πλαίσιο λύσης. Αν δεν αλλάξει η αδιέξοδη κατάσταση, ακόμα και ο διεθνής παράγοντας θα συμβιβαστεί με την ιδέα για συζήτηση της διχοτόμησης και είναι ακριβώς αυτό που επιδιώκει η Τουρκία.

Αν σε κάποιων τα μυαλά διχοτόμηση σημαίνει μόνοι μας ως Ελληνοκύπριοι να διαχειριζόμαστε την Κυπριακή Δημοκρατία, έστω με τα μισά εδάφη της, θα πω ότι αυτό είναι ακόμα μια επικίνδυνη ψευδαίσθηση. Η διχοτόμηση θα οδηγήσει σε ένα αμιγώς τουρκικό κράτος στον βορρά και σε ένα μικτό κράτος στις ελεύθερες περιοχές.

Έχουμε υποχρέωση να εγκαταλείψουμε την παθητική στάση και να δράσουμε τώρα. Το τι πρέπει να κάνουμε είναι για εμάς ξεκάθαρο. Πρώτον, ενώπιον της προσπάθειας της Τουρκίας και της τουρκοκυπριακής ηγεσίας για προώθηση λύσης δύο κρατών, πρέπει να παραμείνουμε συνεπείς στη συμφωνημένη βάση λύσης της δικοινοτικής διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, όπως την περιγράφουν τα Ηνωμένα Έθνη. Το δίλημμα δεν είναι και δεν ήταν ποτέ ομοσπονδία ή κάτι άλλο. Το κάτι άλλο είναι η διχοτόμηση.

Δεύτερον, μόνο με την επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων από το σημείο που διακόπηκαν στη βάση του πλαισίου Γκουτέρες, διαφυλάσσοντας τις συγκλίσεις, μπορεί να αποτραπούν οι σχεδιασμοί της Τουρκίας για εκτροπή από τη συμφωνημένη βάση. Οτιδήποτε άλλο θα μας πάρει στην οριστική διχοτόμηση.

Τρίτον, επιβάλλεται η ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για τη δραστηριοποίηση του διεθνούς παράγοντα και τη δημιουργία δυναμικής για επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων. Το ΑΚΕΛ, κόμμα πάντοτε υπεύθυνο και πατριωτικό, με συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις, κατέθεσε συγκεκριμένη πρόταση από τον Δεκέμβριο του 2020 για το πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τον παράγοντα της ενέργειας για να απελευθερωθούν δυναμικές, όπως κατ' επανάληψη μας ζητούσε ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ μετά το ναυάγιο του Κραν Μοντανά.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δε σας κρύβω ότι το ερώτημα που με βασανίζει, ως πολίτη αυτής της χώρας που μεγάλωσε με το τραύμα εκείνου του καλοκαιριού του 1974, είναι αν γίναμε κατά το ελάχιστο σοφότεροι, αν μάθαμε από τα παθήματά μας.

«Ό,τι ζήσαμε, χάνεται, γκρεμίζεται μέσα στο σάπιο οισοφάγο του χρόνου», έγραψε ο Τάσος Λειβαδίτης. Να το θυμόμαστε αυτό. Να το θυμόμαστε, γιατί έχουμε υποχρέωση όχι μόνο να διασώσουμε τη μνήμη, αλλά και να διασφαλίσουμε μόνιμη ειρήνη και ασφάλεια στις επόμενες γενιές. Έχουμε υποχρέωση να δώσουμε την ευκαιρία σε αυτή την υπέροχη πατρίδα να κερδίσει τη μάχη με το μέλλον.

Τιμή και δόξα στους ήρωες της ελευθερίας και της δημοκρατίας στον τόπο μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Στεφάνου.

Ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νικόλας Παπαδόπουλος έχει τώρα τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Έντιμοι κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε η ειδική αυτή συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων δεν είναι μόνο επετειακή, αλλά είναι και εξόχως επίκαιρη. Γιατί δυστυχώς σήμερα, εν έτει 2022, το 1974 εξακολουθεί να παραμένει επικαιρότητα... Εξάλλου αυτή την επικαιρότητα επιμένει να μας την υπενθυμίζει καθημερινά ο οθωμανικός ιμπεριαλισμός. Συνερχόμαστε κάθε χρόνο τέτοια μέρα, για να καταδικάσουμε το εφιαλτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου του 1974, που τόσο μακάβρια προλόγισε τη βάρβαρη τουρκική εισβολή της 20^{ης} Ιουλίου.

Οι σχεδιαστές των δύο εγκλημάτων γνώριζαν τη διασύνδεση και είναι μάταιο και ανιστόρητο κάποιιο να αναφέρονται σε διχασμό και εμφύλιες διαμάχες, που οδήγησαν στην καταστροφή. Ούτε διχασμός υπήρξε ούτε εμφύλιες διαμάχες. Προδοσία υπήρξε, συνωμοσία υπήρξε, ξένοι εγκέφαλοι και ντόπιοι ανεγκέφαλοι υπήρξαν. Αυτή είναι η πραγματική αλήθεια. Όλα τα άλλα δεν αποτελούν παρά απόπειρα εξαγνισμού και δικαίωσης των ενόχων. Αλλά και πέραν της καταδίκης των δύο φοβερών εγκλημάτων, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας συνέρχεται ακόμα και για να δηλώσει με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ότι δεν αποδέχεται τα τετελεσμένα της τουρκικής εισβολής, δεν αποδέχεται τις λεγόμενες πραγματικότητες, δεν αποδέχεται διχοτομικές λύσεις· λύσεις δύο κρατών που μοιραία θα οδηγήσουν στον αφανισμό του κυπριακού ελληνισμού από τη γη του, από τη γη των προγόνων του.

Έχουμε υποχρέωση να αντισταθούμε και να μην επιτρέψουμε σε αυτή τη φρικτή τραγωδία, που εκτυλίσσεται εδώ και σαράντα οκτώ χρόνια και συνεχίζεται με άγνωστο ακόμα τον επίλογό της, να ολοκληρώσει τον κύκλο της.

Πρόλογος αυτής της τραγωδίας υπήρξε το αντεθνικό πραξικόπημα της αθηναϊκής χούντας με τους εδώ άφρονες θαυμαστές της.

Όμως, οι σημερινές μας ομιλίες, κυρία Πρόεδρε, πρέπει να είναι αφιερωμένες στην αντίσταση κατά του φασισμού και της βαρβαρότητας. Στους τιμημένους αντιστασιακούς νεκρούς και επιζώντες. Σε αυτούς που την ώρα της κρίσης δε δέιλιασαν και αντιστάθηκαν στη φασιστική βία. Στους προασπιστές της δημοκρατίας, στους απόστολους και μάρτυρες της αντίστασης κατά το μαύρο καλοκαίρι του 1974. Σε αυτούς που αντιστάθηκαν σ' έναν προδομένο πόλεμο, σ' ένα προμελετημένο έγκλημα, που υπερασπίστηκαν τη δημοκρατία και τη γη των προγόνων τους χωρίς ελπίδα, αλλά με θάρρος, αυτοθυσία και αποφασιστικότητα.

Οι αναφορές μας στους ηρωικούς νεκρούς και αγνοούμενους δεν είναι μόνο χρέος τιμής και χρέος μνήμης. Είναι και εξαναγκασμός μνήμης. Ας στοχαστούμε αυτούς που αγνόησαν τον θάνατο, για να φυλάξουν Θερμοπύλες. Τους θυμόμαστε με δέος. Τους δεκατρείς λεβέντες που δολοφόνησε η ΕΟΚΑ Β' πριν το πραξικόπημα, γιατί αντιστέκονταν στις τρομοκρατικές της πράξεις. Τους εξήντα δολοφονηθέντες κατά το πραξικόπημα, γιατί ήταν νομιμόφρονες προς το κράτος τους. Τους τρεις περίπου χιλιάδες πεσόντες και αγνοούμενους της τουρκικής εισβολής και της θηριωδίας των ορδών του Ατίλα, αλλά και τους τέσσερις δολοφονηθέντες από την ΕΟΚΑ Β' μετά το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή, γιατί θεωρούνταν επικίνδυνοι για τους τρομοκράτες πραξικοπηματίες.

Αποτίνουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής προς όλους εκείνους που με την ανιδιοτελή προσφορά τους και το απaráμιλλο σθένος τους δε λιποψύχησαν, δε γονάτισαν, αλλά άκουσαν το κάλεσμα της ιστορίας και έδωσαν το «παρών» τους στο προσκλητήριο του αγώνα, της τιμής και της αξιοπρέπειας.

Η εθνική συμφιλίωση σίγουρα είναι απαραίτητη. Ως λαός μπορούμε και να διδαχθούμε από την ιστορία μας και να συγχωρέσουμε. Όμως, αυτή η συμφιλίωση γίνεται πιο δύσκολη, όταν, αντί για παραδοχές και απολογία, εισπράτουμε έπαρση και παραχάραξη της ιστορίας.

Δεν μπορεί να υπάρξει συγχώρεση, δεν μπορεί να υπάρξει εθνική ανάταση χωρίς πρώτα να υπάρξει η αναγνώριση του εγκλήματος και η αναγνώριση των θυσιών που επέφερε η καταστροφή του 1974. Και για αυτό σήμερα μνημονεύουμε και τιμούμε τους αντιστασιακούς, γιατί δεν πρέπει να τους ξεχάσουμε. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε όσους συνελήφθησαν και βασανίστηκαν από πραξικοπηματίες. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε όσους δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ και όσους έπεσαν υπερασπιζόμενοι τη νομιμότητα και τη δημοκρατία. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε τους καταδρομείς που αρνήθηκαν να βγουν πάνω στα φορτηγά, για να πάνε στο Προεδρικό, και μαχαιρώθηκαν ή πυροβολήθηκαν από χουντικούς αξιωματικούς.

Τιμούμε τους αντιστασιακούς που με την έναρξη της εισβολής, όταν αποφυλακίστηκαν από το στρατόπεδο συγκέντρωσης που είχε στηθεί στο Τρόδος από πραξικοπηματίες, αντί να πάνε σπίτι τους, πήγαν στην πρώτη γραμμή ενώ οι δεσμοφύλακες τους συνέχισαν να παραθερίζουν στο Τρόδος. Τιμούμε όσους με την πρώτη φάση της εισβολής έτρεξαν χωρίς όπλα να πολεμήσουν, που οδηγούνταν σαν πρόβατα επί σφαγή, άκουγαν επίφορους στρατιώτες που δίνουν ακατανόητες διαταγές, ενώ οι ίδιοι εγκατέλειπαν τα πεδία των μαχών. Τιμούμε τους έφεδρους στρατιώτες που πήγαν, που κατατάχθηκαν εθελοντικά στις τάξεις της εθνικής φρουράς και άκουσαν την οδηγία: «Δεν έχουμε όπλα. Όταν όμως σκοτωθεί κάποιος, μπορείτε να πάρετε το δικό του». Τιμούμε όσους επέδειξαν πλήρη περιφρόνηση προς τον θάνατο, πολεμώντας χωρίς στήριξη, χωρίς σχέδιο, χωρίς πολεμοφόδια απέναντι σε υπέρτερες δυνάμεις. Στον Άγιο Δομέτιο, στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, στον Πενταδάκτυλο, στην Αθηνού, στο Πέντε Μίλι, στην Άσπρη Μούππη, στο Κιόνελι, στον Άγιο Παύλο, σ' όλες τις άνισες μάχες κατά του Αττίλα, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι κάποιοι πολέμησαν. Παρά το ότι ήταν αργά, παρά το εθνικό έγκλημα, παρά την ανισοσκέλεια σε στρατιωτική δύναμη, κάποιοι πολέμησαν.

Η Κυπριακή Δημοκρατία επιβίωσε, ο κυπριακός ελληνισμός επιβίωσε λόγω των ηρώων της αντίστασης. Το χρέος τιμής όλων μας λοιπόν είναι τεράστιο. Αυτό το χρέος τιμής δεν εκπληρώνεται απλώς με μνημόσυνα και ομιλίες. Αυτό το χρέος εκπληρώνεται μόνο με αξιοπρεπείς στάσεις και αντιστάσεις.

Ας αποκαταστήσουμε λοιπόν την αυτοπεποίθηση και τις αντιστάσεις μας, που δυστυχώς έχουμε χάσει στη φοβερή καταστροφή του '74. Ας αναθεωρήσουμε την τακτική και τη στρατηγική μας και ας κοιτάξουμε μπροστά με καθαρό βλέμμα, για να μπορέσουμε να επιστρέψουμε μέσα από θάρρος και διεκδικητικότητα.

Ποιος θα είναι ο επίλογος του δράματός μας, του δράματος του ελληνισμού της Κύπρου; Θα ελευθερωθεί ο τόπος μας ή θα τελειώσει ως μία ακόμα τουρκική κατάκτηση; Ουσιαστικά τον επίλογο θα τον γράψουν οι δικές μας επιλογές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όλοι οι αγώνες της Κύπρου ήταν αγώνες αντίστασης κατά της σκλαβιάς, κατά της αποικιοκρατίας, κατά του φασισμού, κατά της κατοχής. Κι αυτός ο αγώνας συνεχίζεται και σήμερα. Συνεχίζεται ο αγώνας για τη διάσωση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οφείλουμε ως λαός να διασφαλίσουμε ότι οι θυσίες όλων των ηρώων μας δεν ήταν μάταιες. Το πνεύμα της αντίστασης που τιμούμε σήμερα πρέπει να παραμείνει ζωντανό και να μας καθοδηγεί. Αυτό αξίζει σε όλους εκείνους που θυσιάστηκαν για τα ιδεώδη της δημοκρατίας και της ελευθερίας, που θυσίασαν τη ζωή τους.

Αυτό είναι το δικό τους μνημόσυνο, αυτή πρέπει να είναι η δική μας υπόσχεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Λίνος Παπαγιάννης εκ μέρους του ΕΛΑΜ.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Συμπληρώνονται φέτος σαράντα οκτώ χρόνια από τον μαύρο Ιούλη του 1974. Η διχόνοια, τα χρόνια που προηγήθηκαν και τα όσα προηγήθηκαν, η αδελφοκτόνος διαμάχη και το πραξικόπημα οδήγησαν την πατρίδα μας στη μεγαλύτερη καταστροφή που έζησε μέχρι σήμερα. Ως ΕΛΑΜ πιστεύουμε ακράδαντα ότι ο μαρτυρικός λαός μας, αλλά και ολόκληρος ο ελληνισμός δικαιούται να γνωρίζει την πάσα αλήθεια για τα όσα συνέβησαν εκείνες τις μέρες και να βοηθήσει με αυτό τον τρόπο τις νεότερες γενιές να μην επαναλάβουν τα ίδια τραγικά λάθη.

Το ποιοι ευθύνονται, το ποιοι διέπραξαν λάθη, το ποιοι παρέλειψαν να πράξουν το καθήκον τους και κυρίως γιατί οι κυβερνήσεις από το '74 και μετά δεν οδήγησαν κανέναν υπεύθυνο στη δικαιοσύνη θα πρέπει να εξεταστεί εις βάθος. Το γιατί οι κορυφαίοι χουντικοί αξιωματικοί όπως ο Ιωαννίδης, ο Μπονάνος, ο Αραπάκης και ο Παπανικολάου δεν οδηγήθηκαν στα δικαστήρια, όπως έπρεπε, για το έγκλημα της Κύπρου. Το ότι ο Φάκελος της Κύπρου, που είδε εν μέρει τη δημοσιότητα, είναι ελλιπέστατος, καθώς παραμένουν ακόμα φάκελοι

που δεν έχουν δει το φως της δημοσιότητας, υπάρχουν ακόμη φάκελοι που έχουν εξαφανιστεί ως διά μαγείας και μέχρι σήμερα παρουσιάζεται μία πλαστή εικόνα. Το πώς έχουν καταφέρει τόσα έγγραφα να εξαφανιστούν είναι κάτι που ακόμη δεν έχει δει το φως της δημοσιότητας.

Πρέπει επίσης οι συμπατριώτες μας να γνωρίζουν, γιατί έχουν κατηγορηθεί δεκαοκτάχρονα και δεκαεννιάχρονα, τόσο Ελλαδίτες, αλλά και συμπατριώτες μας, που εκτελούσαν διαταγές. Το παράδοξο είναι ότι αυτοί που έδωσαν τις διαταγές είναι ακόμη στο απυρόβλητο. Πέντε μέρες μετά τις 15 του Ιούλη η Τουρκία εφάρμοσε αυτό που για χρόνια προετοίμαζε. Στις 20 του Ιούλη λοιπόν οι ορδές του Απίλα εισβάλλουν στο νησί μας και σκορπούν τον όλεθρο στο πέρασμά τους. Χιλιάδες οι νεκροί και αγνοούμενοι. Εκατοντάδες χιλιάδες οι άνθρωποι που πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς. Τόσα καλοκαίρια πέρασαν και από τότε το φωταγωγημένο σύμβολο της ντροπής στον Πενταδάχτυλο μας θυμίζει ότι ο κατακτητής δεν έχει αλλάξει πρόσωπο.

Τα τελευταία χρόνια η Τουρκία ακολουθεί μια ακόμα πιο εχθρική πολιτική. Εφαρμόζει πολυεπίπεδη στρατηγική που απειλεί άμεσα την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Εποικίζουν την Αμμόχωστο, μιλούν ξεκάθαρα για λύση δύο κρατών, συνεχίζουν την παραβίαση του εναέριου μας χώρου και παραβιάζουν την αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου. Καθημερινά μας στέλλουν περίπου εκατόν εισβολείς που παριστάνουν τους πρόσφυγες. Δε μας έχουν μείνει άλλα περιθώρια.

Όσον αφορά τον τομέα της άμυνας, βλέπουμε σωστά να γίνονται κινήσεις οι οποίες άρχισαν να αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα. Όσον αφορά όμως γενικότερα τη διαχείριση της επιθετικότητας της Τουρκίας, θα πρέπει να γίνουμε πολύ πιο αποφασιστικοί και πολύ πιο σοβαροί.

Όσον αφορά την παράνομη μετανάστευση, το κράτος οφείλει να εφαρμόσει πολύ πιο αυστηρή μεταναστευτική πολιτική και να καταλάβουν οι Τούρκοι ότι το σχέδιό τους δε θα περάσει.

Με την ανάλογη λοιπόν στρατηγική που επιτίθενται, πρέπει να ενεργήσουμε και εμείς. Ο σχεδιασμός της Άγκυρας πρέπει και μπορεί να ανατραπεί. Αν οι θέσεις μας για την πλειοψηφία της πολιτικής σκηνής πριν λίγο καιρό έμοιαζαν ακραίες, άραγε σήμερα και με τις εξελίξεις που έχουμε ενώπιόν μας διαφορετικά πραγματικά πόσο ακραίο είναι ότι πρέπει να αλλάξουμε στάση. Πόσο ακραίο ακούγεται ότι πλέον δεν υπάρχουν περιθώρια κατευνασμού. Πόσο ακραίο μπορεί να θεωρηθεί από τον οποιονδήποτε ότι υπάρχουν σήμερα περιοχές της πατρίδας μας που τελούν υπό κατοχή όχι της Τουρκίας αλλά των εγκάθετών της;

Η δική μας πρόταση είναι κατατεθειμένη και την επαναλαμβάνουμε: Πρέπει άμεσα η Κυπριακή Δημοκρατία να θέσει σε όλα τα διεθνή φόρα και την Ευρωπαϊκή Ένωση το ζήτημα των κυρώσεων προς την Τουρκία, όπως για παράδειγμα το εμπάργκο όπλων και την αποκοπή οποιασδήποτε χρηματοδότησης. Από τη στιγμή που η Άγκυρα έχει θέσει θέμα δύο κρατών και αμφισβητεί τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, οφείλουμε και εμείς να διαφυλάξουμε την κρατική μας υπόσταση, εκμεταλλευόμενοι την Αντιδήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2005. Αν δεν το πράξουμε τώρα, τότε ακριβώς θα το κάνουμε; Όταν θα έχουμε νέα τετελεσμένα στο Κυπριακό και τα κατεχόμενά μας εδάφη θα αποτελούν επαρχία της Τουρκίας; Πότε θα αντιληφθείτε όλοι ότι, ακόμα και αν όλοι οι ξένοι μάς γυρίσουν την πλάτη, ακόμα και αν βρισκόμαστε στο παρά πέντε μιας τόσο σοβαρής εξέλιξης, παραμένουμε το μοναδικό αναγνωρισμένο κράτος που έχει κυριαρχικά δικαιώματα και έχουμε την απόλυτη εξουσία, για να λάβουμε την οποιαδήποτε απόφαση;

Γι' αυτό λοιπόν, έστω και την υστάτη, καλούμε την κυβέρνηση όπως προχωρήσει στο άμεσο κλείσιμο των οδοφραγμάτων. Καλούμε την κυβέρνηση να απαιτήσει οι ανάλογες κυρώσεις που έχουν μπει για τη Ρωσική Ομοσπονδία να μπου ακριβώς με τον ίδιο τρόπο για την Τουρκία. Όπως επίσης και να ξεκινήσουμε επιτέλους την άμεση απέλαση όλων των παράνομων «κουβαλητών» της Άγκυρας. Καλούμε την κυβέρνηση επίσης να προχωρήσει στη μονομερή άσκηση βέτο σε ό,τι αφορά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας. Καλούμε επίσης όλα τα υπόλοιπα κόμματα να αντιληφθούν ότι η διζωνική δικονομική ομοσπονδία και η οποιαδήποτε μορφή ομοσπονδίας δεν μπορεί και δεν είναι καθόλου διαφορετική από τη διχοτόμηση. Είναι το ίδιο πράγμα με την ίδια τραγική κατάληξη.

Έχουν περάσει λοιπόν σαράντα οκτώ χρόνια. Είναι πολλά, για να αναλογιστούμε τα λάθη μας ως κράτος. Είναι όμως ελάχιστα, για να ξεχάσουμε και να παραδοθούμε. Σήμερα λοιπόν, μακριά από μικροπολιτικές σκέψεις, κλίνουμε ευλαβικά το γόνυ μπροστά στους αθάνατους νεκρούς μας με την υπόσχεση ότι δε θα είμαστε η τελευταία γενιά Ελλήνων της Κύπρου. Αν επιτέλους ενωθούμε, μπορεί να αντιμετωπίσουμε κάθε πρόκληση. Το ένδοξο παρελθόν μας το αποδεικνύει και έφτασε πλέον η ώρα να προχωρήσουμε στην πρακτική επαναφορά του Δόγματος Ενιαίου Αμυντικού Χώρου μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου. Κανένας δεν πρόκειται να διεκδικήσει το οτιδήποτε για εμάς. Πρέπει να σηκώσουμε κεφάλι και αυτό το προστάζει η ιστορία μας, οι νεκροί μας και οι επόμενες γενιές.

Λευτεριά στην Κύπρο μας! Λευτεριά στις σκλάβες πατρίδες!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ κ. Μαρίνο Σιζόπουλο να καταθέσει τη δική του ομιλία.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έντιμη κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί και υφυπουργοί,

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Η φετινή επετειακή ολομέλεια του σώματος για απότιση φόρου τιμής στους υπερασπιστές της Δημοκρατίας και της συνταγματικής νομιμότητας ενάντια στο προδοτικό πραξικόπημα της χούντας και της ΕΟΚΑ Β' σηματοδοτείται και πάλι από σημαντικά γεγονότα, τα οποία οφείλουμε να αξιολογήσουμε, για να χαράξουμε την πολιτική μας ως κράτος και ως λαός.

Η κατοχική Τουρκία συνεχίζει τις έκνομες δραστηριότητες στο πλαίσιο του επεκτατικού της σχεδίου για έλεγχο της Ανατολικής Μεσογείου, ώστε να καταστεί μια περιφερειακή δύναμη με παγκόσμια εμβέλεια. Την ίδια στιγμή με προμετωπίδα το κατοχικό καθεστώς συνεχίζει τον σταδιακό εποικισμό της πόλης της Αμμοχώστου σε μια προσπάθεια περαιτέρω αναβάθμισης των επεκτατικών της στόχων.

Η ουκρανική κρίση, όπως αυτή έχει εκδηλωθεί με την εισβολή της Ρωσίας, έχει επιβεβαιώσει την ποντιοπιλατική, αλλά και τη συμφεροντολογική συμπεριφορά του διεθνούς παράγοντα και κύρια των Ευρωπαίων εταίρων μας. Στη Ρωσία επιβάλλουν άμεσα κυρώσεις με σοβαρές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των λαών της Ευρώπης και όχι μόνο, αλλά στην Τουρκία δίνουν οικονομική στήριξη, ωσάν να μην είναι κατοχική δύναμη. Τη Ρωσία την αποβάλλουν από διεθνείς οργανισμούς, αλλά την Τουρκία την αναβαθμίζουν σε διαμεσολαβητή επίλυσης της ουκρανικής κρίσης. Στην περίπτωση της Ρωσίας επιβάλλουν εμπάργκο πώλησης προϊόντων και αποστέλλουν όπλα στην Ουκρανία. Στην περίπτωση της Κύπρου επέβαλλαν εμπάργκο πώλησης όπλων στο θύμα και παραχωρούσαν όπλα στον θύτη.

Είναι λοιπόν προφανές ότι ο κατακτητής αξιοποιεί αυτή τη συμπεριφορά και ανενόχλητα κλιμακώνει επικίνδυνα τις επεκτατικές του βλέψεις σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα νέα γεωστρατηγικά δεδομένα, όπως αυτά διαμορφώνονται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της επεκτατικής πολιτικής της Τουρκίας, όπως πολλές φορές τονίσαμε, επιβάλλουν αναθεώρηση τακτικής. Η συνέχιση μιας τακτικής που για σαράντα οκτώ χρόνια αποδείχθηκε αναποτελεσματική, που μετέτρεψε το Κυπριακό από διεθνές πρόβλημα εισβολής-κατοχής σε θέμα διακοινοτικής διευθέτησης, που νομιμοποιεί σταδιακά τον εποικισμό και κατοχυρώνει στους παράνομους σφετεριστές των περιουσιών μας τον πρώτο λόγο για την απόκτησή τους, που οδηγεί σε γεωγραφικό και πληθυσμιακό διαχωρισμό του λαού, παραβιάζοντας βασικά πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών, και υποβοηθά την Τουρκία να κατοχυρώσει επικυριαρχικό ρόλο σε ολόκληρη την επικράτεια, δεν πρόκειται να φέρει τη λύση ένα βήμα πιο κοντά. Αντίθετα, θα φέρει πιο κοντά τη νομιμοποίηση της διχοτόμησης. Δεν μπορεί να συντηρούνται προσδοκίες με ψευδαισθήσεις και τη φρούδα ελπίδα ότι ο κατακτητής θα επιδείξει επιτέλους καλή θέληση, αν συνεχίσουμε να προχωρούμε σε υποχωρήσεις.

Η 15^η και η 20^η Ιουλίου του 1974 δεν ήταν τυχαία γεγονότα. Ήταν οι δύο φάσεις του ίδιου εγκληματικού σχεδίου το οποίο είχε εκκολαφθεί από τον αμερικανοβρετανικό παράγοντα και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών και δυστυχώς με τη συνδρομή Κυπρίων συνοδοιπόρων. Ήταν το αποκορύφωμα μιας δεκαετούς συνωμοσίας, την οποία η Τουρκία αξιοποίησε για την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την επιβολή της διζωνικής κοινοτικής ομοσπονδίας, μιας διχοτομικής λύσης η οποία τελικά να οδηγήσει σε πλήρη ενσωμάτωση της Κύπρου στην τουρκική επικράτεια.

Τα αποτελέσματα αυτής της συνωμοσίας επιχειρήθηκε να νομιμοποιηθούν το 2004 με το Σχέδιο Ανάν, το οποίο ο λαός μας με υπευθυνότητα απέρριψε με μια συντριπτική πλειοψηφία διασώζοντας την κρατική υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Για την ΕΔΕΚ, τους εδεκίτες, τον ιδρυτή και ιστορικό της ηγέτη τον Βάσο Λυσσαρίδη σε αυτή τη διαδρομή δεν υπήρξαν διλήμματα. Από την πρώτη στιγμή αναμετρήθηκαν με τη συνωμοσία και την παρανομία. Δεν επέλεξαν την εύκολη λύση είτε της συμπίεσης είτε της επιτήδειας ουδετερότητας, για να εξασφαλίσουν εύνοια και λάφυρα. Οργανωμένα και συντεταγμένα αντιστάθηκαν στις συνωμοσίες με στόχο τη ματαίωσή τους.

Οι εδεκίτες, όπως και τότε έτσι και τώρα, θα συνεχίσουμε τον αγώνα των νεκρών και όχι μόνο συναγωνιστών μας, του Κόκου Φωτίου, του Δώρου Λοΐζου, του Φειδία Στόκκου, του Νίκου Σολωμού, του Ανδρέα Μένοικου και τόσων άλλων, με κάθε νόμιμο και δημοκρατικό τρόπο, για να προστατεύσουμε τους δημοκρατικούς θεσμούς και την κοινωνία μας από έκνομες δραστηριότητες, να εξαλείψουμε κάθε προσπάθεια συγκαλυμμένης ή όχι παραπλάνησης του λαού μας, να προστατεύσουμε την κρατική μας υπόσταση και να διεκδικήσουμε λύση που να απαλλάσσει την πατρίδα μας από την κατοχή. Λύση η οποία να κατοχυρώνει ένα κράτος, έναν λαό και να ενισχύει τη συνεργασία των νόμιμων κατοίκων για τη διαμόρφωση του κοινού μας μέλλοντος.

Σε μια εποχή όπου οι σημαίες κυματίζουν ανάποδα και ο εθνικός ύμνος ψελλίζεται, η ιστορική αυτογνωσία είναι το μόνο υπόβαθρο που μπορεί να διορθώσει την πορεία μας, να ανατροφοδοτήσει τους στόχους μας, να ενισχύσει την αγωνιστικότητά μας και να μας οδηγήσει στη σωστή διεκδίκηση των δικαιών μας. Ο ραγιαδισμός,

ο ευσεβοποιθισμός και η ηττοπάθεια μόνο σε καταστροφική πορεία μπορεί να μας οδηγήσουν. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελλήνων στη μαρτυρική Κύπρο.

Στο όνομα των νεκρών, αλλά και των ζώντων αγωνιστών της δημοκρατικής αντίστασης, τους οποίους τιμούμε σήμερα, στο όνομα των χιλιάδων επώνυμων και ανώνυμων ηρώων της κυπριακής ελευθερίας, στα αθώα θύματα και τους παθόντες της τουρκικής θηριωδίας οφείλουμε να προστατεύσουμε και να ενισχύσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κυπριακή Δημοκρατία ιδρύθηκε και διατηρήθηκε με θυσίες και αίμα ηρώων. Θα αγωνισθούμε να την παραδώσουμε στις μελλοντικές γενιές και πάλι ελεύθερη και δημοκρατική, όπως την οραματίστηκαν και για την πραγματοποίησή της αγωνίστηκαν μέχρι την τελευταία τους πνοή οι ήρωες που τιμούμε σήμερα. Αυτή είναι και η καλύτερη υπόσχεση που μπορούμε να δώσουμε τιμώντας τη μνήμη τους.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ και ακριβώς στον χρόνο σας, κύριε Σιζόπουλε. Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Καρογιάν, ο Μάριος Καρογιάν, ο πρόεδρος της Δημοκρατικής Παράταξης έχει τον λόγο, στα έξι λεπτά που έχουμε πει.

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΡΟΓΙΑΝ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για ακόμα μια φορά, για τεσσαρακοστή όγδοη χρονιά η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται στη σημερινή ειδική συνεδρία για τις μαύρες επετείου του Ιούλη του '74, το προδοτικό πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή. Σαράντα οκτώ χρόνια μετά το δίδυμο έγκλημα του πιο θλιβερού και τραγικού Ιούλη της κυπριακής ιστορίας η Κύπρος και ο λαός της εξακολουθούν να βιώνουν τις συνέπειες της εγκληματικής αφροσύνης και της μεγάλης προδοσίας. Μέρα μνήμης, τιμής και αγώνα η σημερινή.

Σαράντα οκτώ χρόνια μετά η μνήμη παραμένει νωπή και βαριά φορτισμένη, γιατί εκείνη η μεγάλη τραγωδία του Ιούλη του '74 σκόρπισε αίμα, πόνο, πίκρα, δυστυχία και σφράγισε ανεξίτηλα τη ζωή μας, το παρόν και το μέλλον μας. Θυμόμαστε εκείνες τις μαύρες, τις τραγικές μέρες του προδοτικού πραξικοπήματος και της εισβολής, τον όλεθρο, τη βία, το απέραντο πένθος. Θυμόμαστε και τιμούμε τους ήρωες και τους μάρτυρές μας, τους ήρωες, τους μαχητές και τους αγωνιστές της δημοκρατίας και της αντίστασης και τους υπερασπιστές της ελευθερίας και της πατρώας γης.

Αποτίνουμε φόρο τιμής στον αείμνηστο εθνάρχη Μακάριο, που ήταν ο στόχος του προδοτικού πραξικοπήματος, και εμπνεόμαστε από τους αγώνες και τα οράματά του για τη δημοκρατία και την ελευθερία της πατρίδας μας. Τιμούμε επίσης σήμερα τους αγνοούμενούς μας, τους παθόντες, τους εγκλωβισμένους, τους εκτοπισθέντες και όλους όσοι βίωσαν και συνεχίζουν να βιώνουν τις συνέπειες του διδυμου εγκλήματος. Σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς που βρίσκεται η πατρίδα μας, οφείλουμε να ανασυνταχθούμε και να συστρατευθούμε στις επάλλξεις του αγώνα για τη διεκδίκηση των δικαίων και των δικαιωμάτων μας, για τον τερματισμό της κατοχής, την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας και του λαού μας, για την εξεύρεση λειτουργικής και βιώσιμης λύσης.

Ανατρέχοντας πίσω στο 2013, κατά την τότε ομιλία μου από αυτό το βήμα είχα πει και το επαναλαμβάνω και σήμερα, γιατί είναι επίκαιρο όσο ποτέ άλλοτε: «Αν σήμερα», έλεγα, «αποδειχθούμε κατώτεροι των περιστάσεων, αν αποποιηθούμε τις ευθύνες μας και οδηγήσουμε στον πολυκερματισμό και τον κατατεμαχισμό τον λαό μας και μετατρέψουμε σε αρένα τον διάλογο των πολιτικών δυνάμεων του τόπου, μύρια κακά μάς αναμένουν. Και πελώριες και ασήκωτες οι ευθύνες που θα μας αποδώσουν οι τωρινοί, αλλά και οι αγέννητοι συμπατριώτες μας». Και πολύ φοβάμαι πως, ναι, ο κίνδυνος αυτός είναι ορατός.

Ναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να ανασκουμπωθούμε. Πρέπει να βρούμε τον δρόμο της εθνικής συνεννόησης, της συναντίληψης και της συναίνεσης. Τον δρόμο της ευθύνης και της συλλογικότητας. Θα επαναλάβω για μια ακόμη φορά την άποψη ότι οι μεγάλες στιγμές στην ιστορία ενός τόπου, είτε αυτές σηματοδοτούν εθνικές νίκες και εθνικά επιτεύγματα είτε σηματοδοτούν εθνικές τραγωδίες, προσφέρονται για παραδειγματισμό και φρονηματισμό. Και πρέπει να τροφοδοτούν τη διεργασία της εθνικής αυτογνωσίας. Μόνο έτσι μπορούμε με σιγουριά να χαράζουμε την πορεία προς ένα καλύτερο μέλλον. Η συλλογική, η εθνική αυτογνωσία προϋποθέτει φυσικά αυτοκριτική και έναν αντικειμενικό, ρεαλιστικό απολογισμό. Αυτές τις ώρες, αυτές τις μέρες ας μπούμε σε έναν διάλογο με την ιστορία. Να διδαχθούμε από την ιστορία. Να διδαχθούμε ακόμη και από τα λάθη μας. Και ας αρχίσουμε παράλληλα έναν διάλογο με το μέλλον. Κυρίως όμως ας αφουγκραστούμε τι μας προστάζει ο λαός μας, τι αξιώνει ο λαός μας, τι προσδοκεί και ποιο μέλλον επιθυμεί.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι πηλγές που προκάλεσε το δίδυμο έγκλημα του '74 παραμένουν ανεπούλωτες. Η θυσία των ηρώων και των μαρτύρων μας παραμένει αδικαίωτη. Ο ποντοπιλατισμός της διεθνούς κοινότητας καλά κρατεί, την ώρα που η τουρκική αδιαλλαξία και ο αναθεωρητισμός συνεχίζονται και κορυφώνονται, με τη σημερινή τουρκική ηγεσία να θεωρεί τον εαυτό της κληρονόμο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και να επιδιώκει την αναβίωσή της. Μας προκαλούν έντονη ανησυχία οι συστηματικές πληροφορίες ότι η Τουρκία σχεδιάζει την προσάρτηση των κατεχομένων ως ογδοηκοστή δεύτερη επαρχία της Τουρκίας.

Κάτω από άλλες καταστάσεις κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί πως μια τέτοια σκέψη θα συναντούσε την ισχυρή αντίδραση της διεθνούς κοινότητας. Η πραγματικότητα όμως ποια είναι; Η πραγματικότητα είναι πως, με τον εθνικιστικό παροξυσμό που επικρατεί στην Τουρκία ενόψει των προεδρικών εκλογών, ο κίνδυνος είναι ορατός, ιδιαίτερα αν λάβουμε υπόψη το προηγούμενο που έχει δημιουργηθεί με την προσάρτηση της Κριμαίας και πιο πρόσφατα την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία με το ίδιο πρόσχημα που χρησιμοποίησε η Τουρκία για εισβολή το '74. Δεν μπορεί να μη σημειωθεί και να μην κάνει τους φόβους και τις ανησυχίες μας πιο έντονους η καταφανής αναντιστοιχία στη στάση των περισσοτέρων εταίρων μας. Ενώ δηλαδή -και ορθώς- καταδικάζεται η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, επιβάλλονται κυρώσεις και ενισχύεται πολλαπλά ο αμυνόμενος, τα επί σαράντα οκτώ χρόνια τραγικά συμβαίνοντα στην Κύπρο δυστυχώς αποσιωπώνται.

Ακόμα χειρότερα, από το 1974 καταβλήθηκαν προσπάθειες να γίνουν αποδεκτές λύσεις που έθεταν σε ίση μοίρα θύτη και θύμα, αναιρούσαν ακόμα και την υφιστάμενη κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποδέχονταν εν πολλοίς τα τετελεσμένα της παράνομης κατοχής και εποικισμού και θα μετέτρεπαν την Κύπρο σε δορυφόρο της Τουρκίας και μάλιστα σε πλήρη αντίθεση με το ενωσιακό κεκτημένο. Είναι χαρακτηριστικά τα μεταγενέστερα σχόλια του γνωστού και μη εξαιρετέου λόρδου Hannay, εν πολλοίς παρασκηνιακού εμπνευστή του Σχεδίου Ανάν, όπως δημοσιεύθηκαν στον τύπο στις 14 Σεπτεμβρίου 2004, όταν περιέγραψε την τελική μορφή του σχεδίου ως «ασύνετα γενναιόδωρη» για τους Τούρκους.

Αυτή η ανυπόφορα υποκριτική πολιτική των δύο μέτρων και δύο σταθμών εκθέτει σοβαρά όλους όσοι διακηρύσσουν ότι ασκούν πολιτική αρχών τάχατες και εγείρει την υποψία ότι η επιλεκτικότητα στις ευαισθησίες υπαγορεύεται όχι από αρχές, αλλά από ιδιοτελή συμφέροντα και γεωπολιτικά παίγνια. Και πώς να μη θυσιάζονται οι αρχές και αξίες, όταν ο ίδιος ο θεματοφύλακας των αρχών του Διεθνούς Δικαίου γίνεται συμμετέχων, χωρίς καν σαφή αναφορά στο τελευταίο προσχέδιο της έκθεσής του, στο κεκτημένο της διαδικασίας επίλυσης και ειδικά στη συμφωνημένη βάση λύσης; Για όσους, είτε εντός είτε εκτός Κύπρου, καλοβλέπουν ή προσδοκούν αλλαγή του πλαισίου λύσης του Κυπριακού, απαντούμε πως κάτι τέτοιο θα συνιστούσε εθνική αυτοκτονία.

Η Κύπρος κινδυνεύει! Κινδυνεύουμε να χάσουμε οριστικά τη μισή μας πατρίδα και δυστυχώς δείχνουμε ανήμποροι και χωρίς σαφή προσανατολισμό. Δε συμφωνούμε καν στα αυτονόητα και στη βάση λύσης του Κυπριακού, που δεν μπορεί να είναι άλλη από τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, όπως αυτή περιγράφεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Η ευθύνη για τη διαχείριση του Κυπριακού είναι βαρύτατη. Το ιστορικό μας χρέος τεράστιο. Ο τόπος και η κοινωνία μας δεν μπορούν ούτε να ανεχθούν ούτε να αντέξουν πλέον τη συνέχιση ανώφελων συγκρούσεων και αντιπαραθέσεων ούτε περαιτέρω διχασμούς, που στο τέλος θα ναρκοθετήσουν τη φυσική επιβίωσή μας, αλλά και των επόμενων γενεών. Μόνο έτσι, με ενότητα, εθνική συνεννόηση και πολιτική σταθερότητα θα καταφέρουμε να βαδίσουμε με σταθερούς βηματισμούς στα αχαρτογράφητα νερά ενός πολύπλοκου και γεμάτου αβεβαιότητες παγκόσμιου συστήματος.

Η πολιτική ηγεσία -και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε- οι πολιτικές δυνάμεις καλούνται να αποδείξουν ότι μπορούν να ηγηθούν και μπορούν να καθοδηγήσουν τον κυπριακό λαό προς ένα καλύτερο αύριο. Θα αποδειχθούμε άραγε ικανοί και άξιοι καθοδηγητές; Αυτό μένει να αποδειχθεί. Από τις πράξεις μας θα κριθούμε όλοι. Και θα κριθούμε όλοι σύντομα.

Ας φροντίσουμε λοιπόν να αξιωθούμε τη θετική κρίση της ιστορίας και την εκτίμηση και την ευγνωμοσύνη των παιδιών μας και όλων αυτών που θα έρθουν.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε και εμείς, κύριε Καρογιάν.

Ο πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου έχει τώρα τον λόγο για έξι λεπτά ακριβώς.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πρόεδρε,

Η πρώτη φορά στη ζωή μου που αντιλήφθηκα τον μεγάλο διχασμό της κυπριακής κοινωνίας σε μακαριακούς και δεξιούς ή γριβικούς ήταν το 1971, όταν ήμουν πέμπτη τάξη, οι νεότεροι την ξέρετε σαν δευτέρα λυκείου, στο Παγκύπριο Γυμνάσιο στη Λευκωσία. Ήταν τα χρόνια που δρούσε η ΕΟΚΑ Β΄, ήταν η εποχή των μαθητικών διαδηλώσεων, ήταν η εποχή του μεγάλου διχασμού, ήταν τα χρόνια που οδήγησαν στο πραξικόπημα.

Το κλίμα εκείνη την εποχή ήταν πάρα πολύ άσχημο. Κάθε λίγες μέρες έβγαινε το μισό σχολείο διαδήλωση για τον Μακάριο και λίγες μέρες μετά το άλλο μισό σχολείο εναντίον του Μακαρίου. Οι υποκινητές των διαδηλώσεων ήταν πάντα τα ίδια γνωστά άτομα. Εδώ πρέπει να πω ότι, όταν πριν κανέναν χρόνο ξεκίνησαν οι διαδηλώσεις και ο διαχωρισμός του κόσμου σε υποστηρικτές ή σε πολέμιους των εμβολίων, ήρθαν αμέσως στο μυαλό μου οι μέρες διχασμού που ζούσαμε τότε πριν το πραξικόπημα και άρχισα να ανησυχώ. Μέσα στην τάξη είχαμε και καθηγητές που με έντεχνο τρόπο μας μιλούσαν και φανάτιζαν μαθητές εναντίον του Μακαρίου. Επίσης, όταν έβγαιναν οι μαθητές έξω για διαδήλωση υπέρ του Μακαρίου, υπήρχαν άτομα που περίμεναν έξω μαζί με άλλους μαθητές που τους βοηθούσαν να γράφουν τα ονόματα των μαθητών που έβγαιναν υποστηρίζοντας τον Μακάριο. Αυτή η καταγραφή γινόταν και στα χωριά και στις πόλεις. Υπήρχαν άτομα που τους ανέθεταν τη δουλειά να σημειώνουν ποιοι ήταν οι αριστεροί, ποιοι ήταν οι δεξιό ή ποιος δεν πήγαινε στον καφενέ των δεξιών. Εγώ, επειδή δεν πήγαινα στον καφενέ των δεξιών, δε με θεωρούσαν δεξιό, αλλά η πραγματικότητα ήταν ότι δεν πήγαινα ούτε και στους αριστερούς, γιατί δεν ασχολούμουν με τέτοια. Την εποχή μου η αγάπη μου ήταν να βγαίνω με το ποδήλατο, να εξερευνώ την Αθαλάσσα, τις σπηλιές πάνω στην Αγλαντζιά και να πηγαίνω ποδηλασία μέχρι την Τύμπου και την Κυθρέα.

Οι πληροφορίες που εμάζευαν για τον κόσμο ήταν πολύ χρήσιμες, γιατί, όταν γινόταν η κατάταξη στον στρατό το 1973, οι δεξιό εκατάλαβα ότι έπαιρναν διάφορα αξιώματα και τους υπόλοιπους απλώς τους εβασάνιζαν. Βασικά να σας πω ότι δεν είχα ιδέα τι μας περίμενε, όταν το καλοκαίρι του 1973 μας φόρτωσαν από το ΓΣΠ και μας πήραν στο ΚΕΝ Λάρνακας με το φορτηγό του στρατού. Όταν ήμουν μαθητής, άκουγα που μιλούσαν για το καψόνι, αλλά δεν είχα αντιληφθεί τι ακριβώς ήταν.

Πρώτα πρώτα οι νεοσύλλεκτοι μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού απαγορευόταν να περπατούν και έπρεπε όλα να γίνονται τροχάδην. Ούτε καν να στέκεις επιτρεπτόν. Έπρεπε να τρέχεις σημειωτόν. Τα βάσανα ήταν πολλά. Μας έβαζαν για παράδειγμα μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού να φορούμε τα παλτά του στρατού και να τρέχουμε γύρω γύρω από το γήπεδο μέσα στη ζέστη. Πηγαίναμε περπατητοί από τη Λάρνακα στο πεδίο βολής της Αραδίππου και μεγάλο μέρος της διαδρομής το κάναμε γονατιστοί. Μας έβαλλαν να στεκόμαστε προσοχή και μας κτυπούσαν, για να βρουν δήθεν ποιος αντέχει πιο πολύ τα κτυπήματα, για να πάει λόκατζης. Το να χάνει κόσμος τις αισθήσεις του και να πέφτει στο έδαφος ήταν συνηθισμένο πράγμα. Και υποτίθεται ότι τη χρονιά μου ήταν ιδιαίτερα προσεκτικοί, γιατί τον προηγούμενο χρόνο έχασε τη ζωή του ένας νεοσύλλεκτος στο ΚΕΝ Λάρνακας από την τλαιπωρία και την αφυδάτωση.

Τα σήματα της ελληνικής χούντας ήταν παντού και στους θαλάμους είχαν φωτογραφίες των ηγετών, για όσους δε θυμάστε. Αυτό ήταν. Ήταν παντού! Μέσα στους θαλάμους είχαν φωτογραφίες των χουντικών στρατιωτικών. Και απορούσα και δεν καταλάβαινα γιατί ο έξω κόσμος επέτρεπε όλα αυτά να συμβαίνουν σε δεκαοκτάχρονους.

Εκείνη ήταν η εποχή που η ΕΟΚΑ Β΄ έκανε τις επιθέσεις σε αστυνομικούς σταθμούς και έκλεβε όπλα από στρατόπεδα. Αυτή ήταν η κατάσταση πριν το πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου το 1974. Αυτή ήταν η κατάσταση. Ένας λαός διχασμένος, φανατισμένος, ένας λαός που πήρε τον κατήφορο προς την καταστροφή. Η αποστροφή του κόσμου προς τους στρατιώτες, αλλά και ο φόβος από την ανάμιξη του στρατού στο πραξικόπημα συνέχισε ακόμα και τις μέρες μετά την εισβολή. Είχαν αρχίσει τα πρωτοβρόχια του Σεπτεμβρίου και στα χωριά δε μας άφηναν να κοιμηθούμε ούτε ακόμη έξω στη βεράντα τους. Σε άλλο χωριό μας έβγαλαν έξω από τον καφενέ και μας έστειλαν έξω στα χωράφια. Να σας πω ότι εγώ κοιμήθηκα αρκετές νύχτες κάτω από το σκουπιδοφόρο του χωριού, μέσα στην αυλή της εκκλησίας. Μέσα μου ένιωθα έναν απίστευτο πόνο, αλλά και θυμό για όλα αυτά, γιατί δεν καταλάβαινα τότε ότι στο μυαλό του ο κόσμος συνδύαζε τον στρατό με το πραξικόπημα.

Όπου κινούμαστε βλέπαμε συνεχώς πρόσφυγες, ολόκληρες οικογένειες σε αυτοκίνητα, κόσμο σαστισμένο και τρομοκρατημένο, γονείς, παιδιά και ηλικιωμένους χαμένους. Ορισμένοι μας διηγούνταν και τραγικές ιστορίες. Τους βρίσκαμε κάτω από δέντρα, σε αυλάδες σπιτιών, στην άκρια του δρόμου, στα χωριά και σε καφενέδες. Τότε ένιωσα για πρώτη φορά και τη συμπόνια, την αλληλεγγύη του κόσμου μας προς τους πρόσφυγες. Τότε κάτι άλλαξε μέσα μου, γιατί έβλεπα από κοντά το μεγαλείο του λαού μας. Πρόσφεραν απλόχερα στέγαση, φαγητό και βοήθεια σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που έφυγαν από την εμπόλεμη ζώνη με ό,τι μπορούσαν να αρπάξουν, πριν φύγουν.

Έγινε πραξικόπημα, μετά η εισβολή των Τούρκων, χάσαμε τον τόπο μας, ξεριζώθηκαν διακόσιες χιλιάδες άνθρωποι και δεν τιμωρήθηκε κανένας για όλα αυτά!

Κλείνοντας, θέλω να σας πω ένα πράγμα που ακόμα κάποτε το βλέπω στα όνειρά μου, ιδιαίτερα τούτες τις μέρες. Περιπατούσαμε σε ένα χωριό και είδαμε μια κοπέλα μαυροφορεμένη, τυλιγμένη με μαύρη μαντίλα να κάθεται έξω στα σκαλιά, έξω στον δρόμο και να κλαίει. Και πήγαμε κοντά της και είπαμεν της: «Είσαι καλά; Θέλεις καμιά βοήθεια;». Και εγύρισε και κοιτάξε και είπεν μας: «Εβιάσαν με!».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Θεοπέμπτου.

Τέλος, τον λόγο έχει ο ανεξάρτητος βουλευτής κ. Ανδρέας Θεμιστοκλέους για πέντε λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ξεκινώντας σήμερα για να έρθω εδώ, έκαμα την εξής ονειροπαρμένη σκέψη: Ερχόμουν, για να πω σε όλους ότι ωρίμασε ο καιρός να αφήσουμε τα δάκρυα της συγχώρεσης να κυλήσουν από τα μάτια μας, να ξεπλύνουν τις ντροπές μας και να οικοδομήσουμε από αύριο και μετά ένα κλίμα ενότητας, ισχυρής ενότητας για το μέλλον αυτού του τόπου. Θλίβομαι πραγματικά που ακούγοντας ορισμένους τελικά αυτή η σκέψη πήγε περίπατο, σφαγιάστηκε.

Η ιστορία δεν προγράφεται, δε διατάζεται, δεν υποκύπτει, δεν παραγράφεται και κυρίως δε διατάζεται. Όταν αλλάζει η κυβέρνηση μιας χώρας, δεν πάει να πει ότι αλλάζει η ιστορία της. Όταν μια κυβέρνηση μιας χώρας αλλάζει πολιτική, πάει να πει ότι πάλι δεν μπορούμε να αλλάξουμε την ιστορία μας. Γιατί; Γιατί η ιστορία είναι το σύνολο, είναι μια ακολουθία τετελεσμένων γεγονότων που έχουν συμβεί, τελέστηκαν στο παρελθόν. Εθνικές επέτειοι, μαύρες ή λαμπρές, τι είναι; Οι μεγάλοι, οι ταπεινωτικοί, οι λαμπροί και οι μαύροι σταθμοί της ιστορίας μας! Σήμερα είναι η χειρότερη επέτειος της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας, που σε λίγες μέρες θα συναντήσει τη δεύτερη χειρότερη επέτειο, διότι ήταν η δεύτερη χειρότερη εθνική καταστροφή του έθνους.

Οι Τούρκοι από το 1386 και για τριακόσια χρόνια μετά κατέλαβαν το σύνολο του ελληνισμού, αρχής γενομένης από την Έδεσσα το 1386 και τελευταία την Κρήτη το 1669. Η δική μας μοίρα παίχτηκε το 1571. Από τότε ένα τέρας μιας κτηνώδους ύβρεως περιέσφιγγε το έθνος των Ελλήνων, το χτυπούσε αλύπητα, το αφαίμασσε, το οδηγούσε σε βασανισμούς, σε σφαγές. Αυτό το τέρας της κτηνώδους ύβρεως ήταν η Τουρκία. Εξωραϊσμοί δε γίνονται. Δεν υπάρχουν. Πώς να το κάνουμε;

Έγινε το μέγα και ανεπανάληπτο γεγονός του 1821. Το 1827 για πρώτη φορά απέκτησαν οι Έλληνες το πρώτο κράτος. Εκείνη τη χρονιά ο Υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας απέστειλε μία επιστολή στον Καποδίστρια και του έλεγε περίπου το εξής: «Κύριε, τι εννοείς ελληνικό έθνος; Και τι εννοείς, όταν λες Ελλάδα;» Διαβάζω αυτολεξεί: «Τα όρια της Ελλάδας από τεσσάρων μεν αιώνων διεγράφησαν από δικαιώματα τα οποία ούτε ο χρόνος ούτε οι μεγάλες συμφορές κατόρθωσαν να απαλείψουν. Διεγράφησαν δε από το 1821 με το αίμα που χύθηκε στις σφαγές των Κυδωνιών, της Κύπρου, της Χίου, της Κρήτης, των Ψαρών, του Μεσολογγίου και στις πολυάριθμες ναυμαχίες και μάχες στις οποίες δοξάστηκε το γενναίο τούτο έθνος». Απάντηση δεύτερη. Τι είναι το έθνος; Απαντά ο Καποδίστριας, ο πρώτος κυβερνήτης του πρώτου ελληνικού κράτους: «Το ελληνικό γένος αποτελούν όλοι όσοι από την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως δεν έπαψαν να πιστεύουν στην Ορθοδοξία, να μιλούν ελληνικά και να παραμένουν στη δικαιοδοσία της ελληνικής Εκκλησίας».

Άρα, όλες οι νήσοι, όλες οι περιοχές, σκλαβωμένες και ασκλάβωτες, του ελληνισμού ήταν οι ίδιες. Η ίδια γλώσσα, η ίδια πίστη, οι ίδιες συνήθειες. Γιατί τα είπα αυτά; Για να σας πω ότι δεν μπορούσε να γίνει αγώνας απελευθερωτικός σε αυτό τον τόπο και να έχει οιονδήποτε άλλο σκοπό παρά από την ένωση με την Ελλάδα. Και ό,τι υποφέρουμε σήμερα και όσες περιπέτειες περάσαμε και ξεπεράσαμε από το '60 έως σήμερα οφείλονται σε δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος διότι εκόψαμεν έξω από το εθνικό κέντρο. Δεν είχαμε για παράδειγμα την τύχη της Κρήτης, η οποία από τότε που έγινε η ένωση, το 1913, ησύχασεν η τζιεφαλή της. Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο υποφέρουμε είναι διότι ό,τι και να πούμε, ό,τι και να πείτε, μπορεί σε μια χώρα να υπάρχουν κόμματα -και υπήρξαν πολλές χώρες που υπήρξαν κόμματα, αλλά δεν είχαν δημοκρατία- αλλά δεν υπήρξε ποτέ χώρα που να έχει δημοκρατία και να μην έχει πολιτικά κόμματα. Το βάσανο αυτού του τόπου ξεκίνησε, διότι έλαχε η μοίρα του ταυτόχρονα στην Ελλάδα και στην Κύπρο να απουσιάζει παντελώς ο ορθόδοξος πολιτικός βίος. Η δημοκρατία έφερε τη μεραρχία στην Κύπρο, η χούντα η πρώτη την απέσυρε και η χούντα η δεύτερη κατέστρεψε και πρόδωσε την Κύπρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Θα ολοκληρώσω με το εξής: Κυβέρνησαν αυτό τον τόπο ο Μάκαριος, ο Κυπριανού, ο Βασιλείου, ο μακαρίτης ο Κληρίδης, ο Τάσος Παπαδόπουλος, ο Χριστόφιας και κυβερνά τώρα ο πρόεδρος Αναστασιάδης.

Σας εύχομαι μακροημέρευση, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Όπου να 'σαι φεύκω!

Σας ευχαριστώ, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, κύριε Θεμιστοκλέους, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ήταν όλοι αυτοί οι Πρόεδροι απορριπτικοί και γι' αυτό δε λύθηκε το Κυπριακό; Ήταν όλοι αυτοί οι Πρόεδροι... Δεν ήθελαν το καλό του τόπου; Ήθελαν! Γιατί δεν ελύθηκε; Διότι η Τουρκία απαιτεί και θα απαιτήσει και από τον επόμενο Πρόεδρο της Κύπρου να μετατρέψει την Κύπρο σε προτεκτοράτο αρχικά και τελικά σε τουρκική επικράτεια.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Θεμιστοκλέους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Τελειώσαμε με τις ομιλίες των αρχηγών των κομμάτων για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της εισβολής.

Να σας παρακαλέσω να παραμείνετε για δύο λεπτά στις θέσεις σας, μέχρι να αποχωρήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 12.23 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Δημητρίου Αννίτα (Πρόεδρος Βουλής)	Κουλλά Ονούφριος
Αλαμπρίτης Πρόδρομος	Μαυρίδης Μάριος
Γεωργιάδης Χάρης	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργίου Νίκος	Ορφανίδου Σάβια
Δημητρίου Δημήτρης	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σύκας Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Τορναρίτης Νίκος
	Τσιρίδου Φωτεινή

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Νικολάου Μαρίνα
Καυκαλιάς Αντρέας	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Κέττηρος Νίκος	Στεφάνου Στέφανος
Κουκουμάς Γιώργος	Φακοντής Βαλεντίνος
Κυπριανού Άντρος	Χριστόφιας Χρίστος
Κώστα Κώστας	Χριστοφίδης Χρίστος
Λουκαΐδης Γιώργος	

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα
Κουλίας Ζαχαρίας
Ορφανίδης Χρίστος

Παντελίδης Χρύσης
Παπαδόπουλος Νικόλας
Σαββίδης Χρύσανθος

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης
Παπαγιάννης Λίνος

ΚΣ ΕΔΕΚ

Αποστόλου Ανδρέας
Σιζόπουλος Μαρίνος

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης
Καρογιάν Μάριος

Μουσιούπας Μαρίνος
Τρυφωνίδης Αλέκος

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Ατταλίδου Αλεξάνδρα
Θεοπέμπτου Χαράλαμπος

Παπαδούρης Σταύρος

Ανεξάρτητοι

Θεμιστοκλέους Ανδρέας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας και ομιλίες (Πρόεδρος, Αβέρωφ Νεοφύτου, Στέφανος Στεφάνου, Νικόλας Παπαδόπουλος, Λίνος Παπαγιάννης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Μάριος Καρογιάν, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Ανδρέας Θεμιστοκλέους) για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

[Την 1^η Αυγούστου 2022 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη έκτακτης συνεδρίασης του σώματος:

«Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί έκτακτη συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Τρίτη, 2 Αυγούστου 2022, στις 12.00 μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.078-2022).
2. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.102-2022).
3. Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.128-2022).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

-----»]

Τιμή: €3,50